

Strukturális hiány

Ugyanazt az Excel-táblát hurcolták magukkal egyik egyeztetésről a másikra. Nem nyomtattak újat, pedig már alaposan kidekorálták – itt egy nyíl, ott egy csillagozás, amott egy megjegyzés. Szilvia bosszúsan sóhajtozott a taxi hátsó ülésén a táblázat lapjait rendezgetve, még fel is vetette, hogy az egészet ki kéne egészíteni egy új oszloppal, ami a minisztériumok javaslatait tartalmazhatná, de Óvári Dénes főosztályvezető nemet intett az anyósülésről.

– Tényleg, nem kerül semmibe, maximum öt perc. Gondold meg Dénes, bárhol átütöm neked a számokat – aggodalmaskodott Szilvia, de Óvári ismét csak legyintett, majd elkérte a sofőrtől a kocsis URH-számát a taxicsekkhez.

Vagy egy tucat *kalapozós* e-mail fogadta Óvárit az irodai gépén. Ugyan többre számított, de ennyi is éppen elegendő volt ahhoz, hogy ne egyesével, hanem csoportosan hagyja figyelmen kívül valamennyit.

– Volt telefonom? – szólt ki az előtérbe.

– Volt. Nem is egy. Kereste a helyettes államtitkár úr, a Mérei a KEHI-ből, és még sokan mások...– válaszolt az iroda ajtajából Ilike.

–...és még sokan mások – ismételte Óvári elégedetten, nagyot nyújtózott, mint a macskák alvás után, és behuppant legújabb hintamechanikás forgószékébe, amit szerteágazó kapcsolatainak köszönhetően alig egy hónapja szerzett neki Ilike.

Óvári a költségvetés tervezésének hajráját szívesen hasonlította még az egyeztetéseken is az adventi időszakhoz. Mindenki tele van várakozással, nagyra törő kívánságokkal, de hogy végül mi lesz a fa alatt, az csak szenteste, vagyis a zárószavazáson dől el. Ezen a hasonlaton elsőre mindenki mosolygott, amíg utóbb rá nem döbbsent arra, hogy valóban ez a helyzet. Óvári más szempontból is erős párhuzamot érzett a karácsony és a tervezés között: úgy ugrált körülötte a többi tárca pénzügyese (néha még gazdasági helyettes államtitkárok is), ahogyan saját gyerekei tették a játékoltban. Mindegyik csak többet és többet akart. Ám Óvári is olyan apuka volt, mint bármelyik másik. Szerette gyermekeit (legyen szó akár az igaziakról, akár a „fogadottakról”), de sosem tudott nekik többet adni, mint amennyire amúgy lehetősége volt.

– B. Kovács úr szeretne veled beszélni, kapcsolhatom? – dugta be a fejét az irodába Ilike.

– Persze, kapcsold csak, köszönöm.

Óvári előhúzza a fiókból a költségvetés eredeti, tiszta tervezetét, kitergette maga előtt és fogadta a hívást.

– Szervusz Lacikám. Csak nem kalapozol már te is?

– De bizony. Dénes, nem lesz elég az ötszázhatvan az Orvosbiológiai Kutatóintézetre. Legalább ötszáznyolcvan kellene. Vagy hatszáz – vágott a közepébe B. Kovács, az egészségügyi terület egyik főosztályvezetője.

– És ezt hogy számoltátok ki?

– Ennyi az annyi. Jövőre a nagy előadótermet is renováltatniuk kell.

– Amikor az eredeti javaslatot készítettétek, ezt még nem tudtátok?

– Nem, nem tudtuk, mármint a renoválásról tudtunk, csak azt hittük, hogy...

– A két szervezet nem beszél egymással, vagy mi? Na mindegy. Legyen ötszáznyolcvan, azon a húszason igazán nem múlik. De akkor adjatok is valamit cserébe.

– Mit? – kérdezett vissza elhaló hangon B. Kovács, aki ekkorra már tudta, hogy semmi sem lesz abból a húszasból.

– Előtted van a tervezet? Na, nézd meg egy sorral lejjebb. Erről a sorról levennénk harmincötöt.

– Mi? Dénes, ne vicceljél már! Az Alapkezelőtől akartok elvenni? Egyik kézzel adtok, a másikkal meg a másfélszeresét veszitek el?

– Egész pontosan 175%-ot.

– Remek. Szerintem erről még beszéljünk. És kérdezd meg az államtitkárodat is.

– Nem hiszem, hogy húszmilliókkal lenne kedve gurigázni. De azért megkérdezem. Szervusz – zárta le a beszélgetést Óvári.

– Szervusz – motyogta lemondóan B. Kovács néhány utcával odébb lévő irodája mélyén.

Másnap az utolsó soron lévő tárcánál, a Belügyminisztériumnál sem volt gond, az egyeztetés közel két és fél óra alatt véget ért, ami kifejezetten jó eredménynek számított. Amikor Óvári még zöldfülű volt, vagy akkor, amikor egy-egy fontoskodó államtitkárt kapott a nyakába, akár fél napig is eltarthatott egy ilyen összejövetel. Egyébként úgy ismerte a minisztériumi tisztviselőket,

mint a tulajdon tenyerét, tehát tudta, hogy ők is éppen olyanok, mint ő. Ez egyfelől megnyugtató volt számára, mivel meg tudta jósolni reakcióikat, másfelől azonban ijesztő is. Tudta, ha egy ilyen egyeztetésen valamelyik tárgyalópartnere vérszagot érez, mondjuk azért, mert az adott tárca aktuális, hőzöngő államtitkára éppen azon az ülésen akar ellentmondást nem tűrve, véglegesen, visszavonhatatlanul megoldani valamit, akkor vége a dalnak, és úszik a költségvetés. És ha úszik a költségvetés, akkor szerencsétlen módosítókkal kell majd korrigálni az Országgyűlésben, amit még az ellenségének sem kíván.

–...Ennyit a makroszámokról. Most áttérek a fejezetekre, gondolom, az úgy is érdekesebb nektek – mosolygott Óvári az akkor már ásítózó apparátusra.

Úgy tűnt, a péntek-faktor megtette a kellő hatást. Óvári a pénteki egyeztetéseit rendszerint délre tette, így a mágikus 14 órás munkazárás minden résztvevőre ránehezedett. Óvári körmondatokra hangszerelt előadásában kitérhetett a nemzetközi trendekre, a strukturális hiányra, az államháztartásra vonatkozó jogszabályi környezet változására, de még akár a szerda esti focimeccsre is, úgysem figyelt rá senki sem.

–...megállapításra került tehát, hogy tavaly a fejezetet túlterveztétek, idén emiatt érthetően kevesebbet fogtok kapni – zárta mondandóját Óvári és felnézett a zavaros táblázatokból.

– Dénes, már hogy terveztük volna túl? – kérdezett vissza bosszúsan a BM egyik kitartó főosztályvezetője.

– Lesz maradványok, vagy nem?

– De azt el is fogjátok vonni.

– Na látod – mondta Óvári és eltette a zakója zsebébe a tollát, ezzel jelezve, hogy a vitát lezártak tekinti.

Szilvia mindeközben tovább satírozta a megviselt táblázatot, ami eddigre már sokkal inkább hasonlított a *Kígyók és létrák* nevű társasjáték táblájára, mint a következő évi költségvetés fejezetenkénti bontására.

– Ugye most már átvezethetem az észrevételeket? – kérdezte reménykedő hangon Szilvia Óváritól, miután visszaérkeztek az irodába.

– Nem, Szilvi, felejtsd el az átvezetést. A táblát is el lehet felejteni. Végeztünk a tárcákkal. Nincs már rá szükség.

– Hogyhogy nincs?

– A tábla már megtette, amit meg kellett tennie a hazáért. A tábla megy a kukába – csipentett egyet a szemével Óvári –, úgymint a saját tervezetünket nyújtjuk majd be a kormányülésre.

Szilvia ekkor töltötte első évét a közigazgatásban. Korábban egy nemzetközi hírű bank belső ellenőre volt, vagyis pontosan tudta, milyen szempontok uralkodnak a pénzek el- illetve felosztásakor, és arról is voltak elképzelései, hogy az ilyen kacsintások pontosan mit jelentenek. Az azonban mindaddig megfoghatatlan volt a számára, hogy Óvári hogyan tud egyensúlyt teremteni az egymást kioltani igyekvő szándékok között. Nem is sejtette, hogy a megoldás ennyire egyszerű. A tábla megy a kukába és kész. Még pénteken ledarálta az iratmegsemmisítővel az elmúlt két-három hét izzadságos munkájának nyomait magán viselő táblázat összes oldalát.

A hétfő délelőtt viszonylag csendesen telt, Óvárihoz csak néhány újabb kalapozós e-mail futott be, amelyeket kétségbeesett gazdasági helyettes államtitkárok és fontoskodó főosztályvezetők fogalmaztak immáron kevésbé diplomatikus, ám annál szórakoztatóbb stílusban, főként szombat éjjel, természetesen minden esetben másolatba téve Óvári közvetlen feletteseit is. Nem volt miért aggódnia, az ő helyettes államtitkára vérbeli profi volt, ezért aztán Óvári hagyta az egyeztetés szokásos köreit, amíg ő maga a költségvetés makropályáját igyekezett megrajzolni. Az államtitkár pedig (akárcsak a miniszter) inkább csak lebegett a vizek felett, mint a politikusok általában, csak néha szedett el egy-két lepattanót a kosár alól, hogy a kedvére tegyen saját főnökeinek. Óvári csak annyi utasítást kapott, hogy a főszámokból ne engedjen, az előző évekhez képest ne legyen lényeges eltérés az egyes költségvetési fejezetek között és

– Nem, ledaráltam.

Óvári nekivetette hátát a falnak, keserű ízt érzett a szájában. Nagy levegőt vett.

– Ledaráltad a táblát?

– Le. A kukába mégse dobhattam *csak úgy* – nézett értetlenül a gyöngyöző homlokú Óvárira.

– Szentséges ég, most mit viszek fel a miniszter úrnak?

– Kérjük be a tárcáktól. Vagy... csináltak emlékeztetőt is, nem? – igyekezett korigálni Szilvia.

– Nem szokás emlékeztetőt csinálni ezekről, itt a firka papír az emlékeztető, drága Szilvikém, azt meg ledaráltad! – húzta fel a szemöldökét Óvári.

– De hát azt mondtad, hogy...

– Azt mondtam, hogy a tábla megy a kukába, vagyis hogy ad acta, vagyis hogy nincsen már rá szükség. De nem azt, hogy semmisítsd meg!

– Dénes, megint hívtak a miniszteri titkárságról, fel kellene menni. Most rögtön – jött Óvári után Ilike.

– Remek – nézett maga elé Óvári. Találomra felkapott egy dossziét Szilvia asztaláról, és a páternoszter felé vette az irányt.

Három emelet, utána a megkövezés. Azt sosem tudta, hogy a miniszterrel hányadán áll, de általában az, hogy valakit hívatnak, nem számított jó jelnek. Igaz, más nem is tudott volna hívatni, mert aznap a helyettes államtitkár egész nap házon kívül egyeztetett a makropályáról, ő maga pedig mindig is túlságosan szem előtt volt a tervezési kérdésekben. Óvári gyorsan és sokat izzadt. Az ötödiken kiugrott a fülkéből.

A titkárságon azt hitték, hogy egy írott összefoglalót kapnak, amit később be tudnak adni a miniszternek, de Óvári a dossziét lobogtatva ragaszkodott a személyes kihallgatáshoz, hogy szóban tájékoztassa őt *bizonyos bizalmas részletekről*. Kapott öt percet.

– Dénes, mit hozott nekem? – vágott bele a miniszter, majd helyetl kínálta főosztályvezetőjét az íróasztala előtti bőrkanapéra mutatva.

– Jó napot, miniszter úr! A tárcaegyeztetések tapasztalatait osztanám meg Önnel, szigorúan csak a problémás részletekre szorítkozva – mondta Óvári és köhintett egyet.

– Dénes, engem csak egy bizonyos probléma érdekel. Az Orvosbiológiai Kutatóintézet ügye – kulcsolta össze a karját a miniszter.

Óvári ismerte a mellen összekulcsolt kar összes jelentését, de azt is pontosan tudta, hogy a miniszterek a kelletténél többször folyamodnak ehhez az eszközökhöz, ha mondandójukat jelentőségteljesebbnek igyekeznek beállítani annál, amilyen az valójában.

– Igen-igen, felhívott az egészségügyi tárca egyik költségvetési ügyekben jártas kollégája, hogy további forrásokra lenne szükségük, mert renoválni akarják az előadótermüket. Erre tudunk forrást biztosítani, igazán nem jelent problémát – válaszolt Óvári a nyeregbe visszakapaszkodva.

– Valóban nem? És honnan venné el azt a plusz kétszáz milliót?

– Mennyit? Mármint húszat, nem?

– Nem, kétszázat. Ebben állapodtam meg a miniszter asszonnyal. A másik számot felejtse el, biztosan még más számokkal dolgozott az az ügyintéző. Vagy elnézte egy tizedesvesszővel – élcelődött a miniszter.

– Az könnyen lehet, miniszter úr. A kérdésre visszatérve, szerintem a vízügyi hatóságok igazgatási költségkeretéből el lehetne vonni kétszázat. Ott van tartalék bőven – improvizált Óvári.

– Nagyon jó, Dénes, nagyon jó. Villámkérdésekre villámválaszok. Kérem, tegye meg a szükséges lépéseket. Ha más nincs, akkor... – biccentett az ajtó felé a miniszter.

– Természetesen. Elnézést, hogy feltartottam. A legjobbakat, miniszter úr! – hátrált ki a miniszteri dolgozószobából Óvári.

Óvári később az irodájába hívatta Szilviát, aki vörös szemmel járult a főosztályvezető elé. Óvári elmondta neki, hogy a minisztert letaglózta a főosztály hanyagsága és közömbössége az ország ügyei iránt, ráadásul pont ebben a *vérvizataros* időszakban, amikor *a költségvetés fontosabb, mint valaha*

. Óvári elmondta, hogy a miniszter őt magát szóban róttta meg, és egyúttal arra kérte fel, hogy intézkedjen a mulasztás okának megszüntetése érdekében. Óvári hozzátette: nem nevezte meg Szilviát, bár lett volna módja rá. Szilvia ott helyben felajánlotta a lemondását, de Óvári feltartott kézzel utasította vissza,

azért nem eszik olyan forrón a kását

, majd ecsetelte, hogy

ettől a malórtól eltekintve

elégedett Szilvia munkájával, és szükség van rá a csapatban.

Később, amikor a költségvetést benyújtották Országgyűlés elé, és elérhetővé vált a parlamenti honlapon, Russói, aki a vízügyi hatóságok igazgatási költségkeretének növelése érdekében lobbizott, a csökkentett keretet látva azonnal időpontot kért Óvárihoz. Óvári készségesen

fogadta régi cimboráját és már akkor, amikor belépett az ajtón, elnézését kérte, *fatális tévedés* a kétszáz milliós csökkentés, de *csak az hibázik, aki nem dolgozik*, tette rögtön hozzá, a felelőst már természetesen megtalálta, de nem tehet semmit, *egy ejtőernyős*, akit a kormányváltás után tettek ide, hát ilyen körülmények között kell neki dolgoznia, sóhajtott.

– Átnyúltak a fejem fölött – sóhajtott ismét.

– Mármint alattad? – kérdezte epésen Russói.

– Felettem, alattam, majdnem mindegy. Megkerültek, ez a lényeg. De már késő korigálni – tolt meg egy lépéssel Óvári.

– Sosem késő, ezt te is tudod, Dénes. Adjatok be módosítót, vagy valami... hát mi a fenének van az a sok kormánypárti képviselő?

– Ez már le lett ütve. Ez politika, és ehhez se te, sem én nem értünk. Majd ritkábban lesz ürgeöntés a gátakon – nézett Óvári a feldúlt Russóira, és széttárta karjait.